

HÄN OLISI VALMIS TURVAUTUMAAN JOPA SELLULIITTIIN
KEHOPOSITIIVISUUSDISKURSSIT TEOKSESSA *VALTAVAN IHANA*

Suomen kielen
kandidaatintutkielma
Oulun yliopisto
15.1.2021

Iida Sarja

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	1
1.1. Aihe ja tutkimuskysymykset	1
1.2. Aineisto ja aineiston kirjoittajien esittely	2
2. TEOREETTINEN VIITEKEHYS	4
2.1. Diskurssin käsite ja diskurssintutkimus	4
2.2. Norman Faircloughin kriittinen diskurssianalyysi	5
3. ANALYYSI	6
3.1. Negatiivinen kehonkuva -diskurssi	6
3.2. Hyvä ja paha ruoka -diskurssi	10
3.3. Miesten mielipiteillä ei ole väliä -diskurssi	13
3.4. Muutosdiskurssi	16
3.5. Naisen velvollisuus -diskurssi	17
4. PÄÄTÄNTÖ	19
LÄHTEET	

1. JOHDANTO

1.1. Aihe ja tutkimuskysymykset

Tutkin kandidaatintutkielmassani kehopositiivisuusdiskursseja Aino-Kuutamo Uusitorpan ja Hanna Kinnusen teoksessa *Valtavan ihana* (2017). Valitsin kyseisen kirjan kandidaatintutkielman aineistoksi, koska kehopositiivisuus on kiinnostanut minua hyvin pitkään. Aiheesta löytyy – ainakin suomeksi – hyvin vähän tutkimuksia, mutta ei-tieteellisiä tekstejä on julkaistu paljon. Kehopositiivisuutta käsittelevät tekstit on yleensä kirjoitettu kirjoittajan omasta suhteesta kauneuteen, terveyteen, painoon ja kauneusihanteisiin, vaikka nämä asiat eivät oikeastaan liity kehopositiivisuuteen. Syömishäiriöliiton (2019) mukaan kehopositiivisuus ei lähtökohtaisesti liity millään tavalla terveyteen, vaan kehopositiivisuus on tasa-arvo- ja ihmisoikeuskysymys. Kehopositiivisuus on myönteistä, arvostavaa suhtautumista kaikenlaisiin vartaloihin (KS 2020).

Vaikka **kehopositiivisuudella** on myös yhteiskunnallinen aspekti, aion ottaa kandidaatintutkielmassani kehopositiivisuuden näkökulmaksi Kielitoimiston sanakirjan määritelmän. En kokenut oleelliseksi nostaa yhteiskunnallista aspektia esiin tutkielmassani, koska se ei ole kirjoittajien agenda. He eivät itse käytä kirjassa sanaa kehopositiivisuus mahdollisesti juuri siitä syystä, että kehopositiivisuudella on paljon laajempi merkitys. Heidän agendansa on herätellä naislukijoita pohtimaan omaa suhdetta kehoon ja sen hyväksymiseen, eikä niinkään ravistella systemaattisia ihmisoikeuksiin liittyviä asioita.

Kehopositiivisuudesta on tullut viime vuosien aikana trendi-ilmiö, ja siitä on jonkin verran tehty tieteellisiä tutkimuksia, esimerkiksi Hanna Limatius tutki väitöskirjassaan (2020) plus-kokoisten bloggaajien tekstien diskursseja, Sanni Saarinen gradussaan (2019) nuorten käsityksiä kehopositiivisuudesta ja Jasmin Koivuviita kandidaatintutkielmassaan (2020) kehopositiivisuutta aktivismin näkökulmasta. Suomalaiset tutkimukset aiheesta ovat siis tuoreita, ja koen, että tutkielmani on tärkeä lisäys tähän aihealueeseen.

Kehopositiivisuus, terve itsetunto ja kehonkuva ovat asioita, mitkä koskettavat jokaista ihmistä maan päällä. Näihin asioihin kietoutuvat kuitenkin niin syvään juurtuneet mielihiteet, normit ja toimintatavat, että niitä on vasta viime vuosina opittu murtamaan. Mitä enemmän siis puhumme asiasta, sitä enemmän saamme normalisoitua erilaisia kehoja ja

murrettua iänikuisia kauneusihanteita. Jos saan edes yhden ihmisen kiinnittämään huomiota ja kiinnostumaan tästä asiasta tutkielmani ansiosta, koen onnistuneeni tutkimukseni aihevalinnassa.

Tutkimusongelmani on se, **miten kehopositiivisuudesta puhutaan**. Diskurssit voivat aktivoitua monin eri kielenpiirtein monessa eri kontekstissa ja eri kirjoittajien kirjoittamana, joten sen takia tutkimuskysymykseni ovat seuraavat:

- Millaisia kehopositiivisuuteen liittyviä diskursseja aineistossa aktivoituu?
- Mitkä kielenpiirteet aktivoivat diskursseja?

Kirjoittajat käyttävät kirjassa verbaalisesti monipuolista kieltä, mikä tekee tämän kirjan diskurssien analysoimisesta mielenkiintoista. Diskurssit aktivoituvat monin eri sanavainnoin ja kielenpiirtein, ja monessa esimerkissäni nousee esiin monia eri kielenpiirteitä, jotka aktivoivat kuitenkin saman diskurssin. Siksi juuri tämä kirja on mielenkiintoinen tutkittava. Samalla kirjan tutkiminen on kuitenkin haastavaa, sillä kirjan monipuoliset kielivalinnat ovat provosoivia ja lukijaa herätteleviä, ja niistä välittyvät arvot ja periaatteet. Tutkijana pyrin olemaan neutraali näitä asioita kohtaan, ja osoitan ainoastaan kielenpiirteiden avulla diskurssien aktivoitumista, enkä omien arvojeni tai periaatteideni avulla.

1.2. Aineisto ja aineiston kirjoittajien esittely

Valtavan ihana on Hanna Kinnusen ja Aino-Kuutamo Uusitorpan kirjoittama tietokirja, joka julkaistiin vuonna 2017. Otavan kustantamassa kirjassa on 181 sivua. Kirjassa käsitellään naisen suhdetta omaan kehoonsa eri elämäntilanteissa ja elämän osa-alueilla. Kirja sisältää tunnustuksia ja vertaistukea kehonsa kanssa kamppailevalle naiselle. Suhdetta omaan kehoon käsitellään parisuhteen, vanhemmuuden, sinkkuuden, työn, iän, seksin ja somen kautta. Kirja haluaa rohkaista jokaista rakastamaan omaa kehoaan sellaisenaan kuin se on. Myöhemmin tutkielmassani esimerkkien yhteydessä, käytän kirjasta lyhennettä VI.

Kirjan kirjoittajat ovat Hanna Kinnunen ja Aino-Kuutamo Uusitorppa. Hanna Kinnunen on 40-vuotias suomalainen näyttelijä, äiti, juontaja ja muusikko. Hän on aloittanut väitöskirjaansa puheviestinnän alalta. *Valtavan ihana* on ainoa Kinnusen kirjoittama teos. Aino-Kuutamo Uusitorppa on 35-vuotias suomalainen promoottori ja toimittaja, joka on kirjoittanut kolme kirjaa *Valtavan ihana* -teoksen lisäksi: *Aakkoset Annasta Öisiin mantereisiin* (WSOY 2008), *First book – Pete Parkkonen Pihtiputaalta* (WSOY 2009) ja *Sä et tiedä miltä musta tuntuu* (WSOY 2011).

Kirjassa mainitaan, että Kinnunen on naimisissa oleva äiti ja Uusitorppa on sinkku. Mainitsen aina esimerkin yhteydessä, kumpi kirjoittajista on kirjoittanut kyseisen virkkeen. Tämä on olennaista analyysini kannalta, koska kirjoittajien välillä on eroja osassa diskursseja ja teen vertailevaa diskurssianalyysia.

2. TEOREETTINEN VIITEKEHYS JA METODI

2.1. Diskurssin käsite ja diskurssintutkimus

Teen kandidaatintutkielmassani diskurssintutkimusta, joka on laadullista eli kvalitatiivista tutkimusta. Laadullinen tutkimus on yksinkertaisimmillaan aineiston muodon kuvausta (Eskola & Suoranta 1998: 13). Laadullinen tutkimus kattaa monia erilaisia tutkimustapoja, jotka pyrkivät kuvaamaan, selittämään ja ymmärtämään ilmiöiden, tässä tapauksessa kehopositiivisuuden, luonnetta, tapahtumien ja prosessien ehtoja ja seurauksia sekä ihmisen ja yhteisöjen toimintaa ja kokemuksia. Erilaiset laadulliset tutkimusmenetelmät soveltuvat hyvin diskurssintutkimuksen työkaluiksi, koska diskurssintutkimus keskittyy juuri siihen, miten merkityksiä rakennetaan sosiaalisesti ja kielellisesti toimimalla (Pietikäinen & Mäntynen 2019: 210).

Käsite **diskurssi** on luonteeltaan monimerkityksinen ja dynaaminen, ja sillä voidaan eri tilanteissa tarkoittaa hieman eri asioita (Mäntynen & Pietikäinen 2019: 27). Diskurssit ovat kiteytyneitä, tietystä näkökulmasta rakennettuja merkityksellistämisen käytänteitä, jotka muokkaavat järjestelmällisesti nimeämiään kohteita. Diskurssit kytkevät yhteen kielellisen ja sosiaalisen, vaikka ne materialisoituvatkin kielellisesti. Niiden valta ei palaudu kuitenkaan yksin kieleen vaan myös itsestään selviin tai näkymättömiin sääntöihin ja normeihin, jotka ohjaavat sitä, mitä saa sanoa ja mitä ei. (Mäntynen & Pietikäinen 2019: 71). Sovellan omassa tutkimuksessani diskurssin määritelmää Saviniemen (2015: 26) ja Pason (2007: 35) mukaan, eli tarkoitan kehopositiivisuuskursseilla tutkimuksessani aineistossa esiintyviä merkitysjärjestelmiä, joilla rakennetaan kehopositiivisuuteen liittyvää maailmaa.

Diskurssintutkimuksessa on keskeisintä ajatus kielestä sosiaalisena toimijana. Diskurssintutkimus keskittyy tarkastelemaan, mitä kieli tekee käyttäjilleen, käyttäjä kielelleen ja miten kieli toimii eri tilanteissa (Mäntynen & Pietikäinen 2019: 17). Diskurssianalyysissä kiinnostus kohdistuu sen pohtimiseen, miten toimijat tekevät ymmärrettäväksi asioita kielenkäytöllään (Jokinen, Juhila & Suoninen 1999: 18).

2.2. Norman Faircloughin kriittinen diskurssianalyysi

Sovellan tutkielmassani Norman Faircloughin kriittisen diskurssianalyysin analyysimalia, jonka Fairclough esittelee kirjassaan *Language and Power* (1989: 109–168). Fairclough (1989: 110) sanoo, etteivät menetelmän kaikki osa-alueet sovi kaikkiin tarkoituksiin ja sitä kannattaa käyttää ennemminkin analysoinnin oppaana kuin pyhänä kirjoituksena. Faircloughin (1989: 109) mukaan diskurssintutkimuksessa yhdistyy kolme elementtiä: 1) tekstianalyysiä tehdään aina suhteessa 2) vuorovaikutukseen ja 3) kontekstiin.

Faircloughin malli tuo metodisen työkalun, jota sovellan aineistolähtöisesti. Faircloughin mallissa mennään konkreettisesti kielenpiirteiden tasolle, ja koska teen lingvististä tutkimusta, koen tämän menetelmän hyväksi tutkielmani kannalta. Fairclough (1989: 110–111) jakaa kriittisen diskurssianalyysin menetelmänsä sanaston, kieliopin sekä tekstuaalisten rakenteiden tarkastelun osa-alueisiin. Tarkastelen tutkimuksessani sanaston ja kieliopin tasoa. Sanaston tasolla tutkin esimerkiksi nimeämisiä ja sitä, mitä niillä halutaan saavuttaa. Kieliopin tasolla tutkin esimerkiksi adjektiivien komparatiivimuotoja. Teen vertailevaa diskurssianalyysia.

3. ANALYYSI

Diskurssien tutkimisen lähtökohtana on kehopositiivisuus, kehonkuva, itsetunto ja minäkuva. Olen erottanut viisi diskurssia aineistostani, jotka ovat seuraavat: **negatiivinen kehonkuva -diskurssi, hyvä ja paha ruoka -diskurssi, miesten mielipiteillä ei ole väliä -diskurssi, muutosdiskurssi ja naisen velvollisuus -diskurssi**. Kerron jokaisen alaluvun alussa, mitkä kielenpiirteet aktivoivat kyseistä diskurssia. Kyseiset sanavalinnat esiintyvät vain esitellyissä esimerkeissä. En ole nostanut esiin kaikkia teoksen sanavalintoja, ainoastaan diskurssieni kannalta olennaisimmat. Lihavoin aina esimerkistä kielenpiirteen, joka mielestäni on oleellisinta kyseessä olevan diskurssin kannalta.

En ole pyrkinyt jäännöksettömään diskurssianalyysiin. Olen nostanut ainoastaan keskeisimmät diskurssit esiin, koska kirja aineistona on hyvin laaja ja kandidaatintutkielma hyvin rajallinen. Käsittelen tutkimuksessani aineiston viisi yleisintä diskurssia. Käyn diskurssit läpi esiintyvyyssjärjestyksessä, eli käsittelen ensimmäisenä diskurssia, joka aktivoituu useimmiten aineistossani. Käsittelen jokaisen luvun alussa, mitkä kaikki kielenpiirteet ja sanavalinnat aktivoivat kyseistä diskurssia, ja luvun edetessä avaan enemmän esimerkkien kautta, miten kyseinen kielenpiirre aktivoi diskurssia kussakin esimerkissä.

3.1. Negatiivinen kehonkuva -diskurssi

Aineistossa toistuu usein kirjoittajien omiin kehonkuviin liittyvät asenteet ja näkemykset. Diskurssia aktivoivat adjektiivivalinnat *ruma, lihava, huonosti pukeutunut, ylipukeutunut, pienirintainen, isorintainen, pyöreää, isoa, litteämpi, sileämpi, hoikempi, pienempi, kapeampi, onnellisempi, muodokkaampi, pulleat, itsensä hyväksyvä ja itseään rakastava*. Diskurssia aktivoi myös adverbi *liian*, partikkeli *jopa* sekä substantiivilausekkeet *paakuiset reidet* ja *selluliitin täyttämät pulleat reidet*. Sanavalinnat ovat tässä alaluvussa esitellyistä esimerkeistä.

Kirjoittajat käyttävät adjektiivien määritteinä kehonkuvia kuvaillessaan intensiteettisanoja, erityisesti sanaa *liian*. Intensiteettimääritteenä esiintyvä *liian* on liiallisuutta ilmaiseva adverbi (VISK § 664). Kielitoimiston sanakirjan mukaan sana *liian* ilmaisee jonkin

asian tai ominaisuuden haitallisen tai tarpeettoman suurta määrää, ja aineistossa sanaa käytetään ainoastaan negatiivisessa yhteydessä. *Liian* aktivoi aineistossa negatiivinen kehonkuva -diskurssin.

(1) *Milloin olin omasta mielestäni liian ruma, liian lihava, huonosti pukeutunut, ylipukeutunut, liian pienirintainen tai vastaavasti parin vuoden päästä liian isorintainen.* (VI, 121, Kinnunen)

(2) *Niinä hetkinä kiroan pyöreää pyllyäni ja liian isoa vatsaani.* (VI, 122, Kinnunen)

(3) *Olin vankina liian isossa kehossa.* (VI, 16, Kinnunen)

Esimerkeistä käy ilmi, että *liian* toimii intensiteettimääritteenä adjektiiveille *ruma, lihava, pienirintainen, isorintainen* ja *iso*. Kyseistä määritettä käytetään, kun kuvataan fyysisiä ominaisuuksia. Intensiteettimääritteellä kirjoittajat haluavat korostaa adjektiivien negatiivista merkitystä, omia kehonkuvaongelmiaan ja samalla tuoda esille kehonkuvaongelmille tyypillistä vertailua. Käyttämällä kyseistä kielenpiirrettä kirjoittajat implikoivat, että on olemassa jokin tietty määritelmä esimerkiksi vatsan koolle, ihmisen kauneudelle ja rintojen koolle. Kirjoittajat eivät siis omasta mielestään sovellu näihin määritelmiin, joita ei tarkemmin kuitenkaan avata. Toisaalta Kinnunen määrittelee kauneuden seuraavalla tavalla:

(4) *Vain itsensä hyväksyvä ja itseään rakastava nainen voi olla kaunis, koska kaunis nainen on juuri sellainen kuin hän on.* (VI, 18, Kinnunen)

Kinnusen mukaan siis kauneus ei ole mahdollisesti ainoastaan fyysistä, vaan se liittyy enemmän itsensä hyväksymiseen ja rakastamiseen, toisin kuin molemmat kirjoittajat antavat ylempänä olevissa esimerkeissä olettaa. Negatiivinen kehonkuva -diskurssi aktivoituu tässä ristiriidan kautta. Kirjoittajat kokevat, että heillä on liian iso maha ja liian iso takapuoli, mutta puhuvat kuitenkin siitä, että kauneus on itsensä hyväksymistä ja rakastamista. Kirjoittajat antavat ymmärtää, että he eivät siis pysty täysin hyväksymään ja rakastamaan itseään, koska ovat ”liian rumia” ja ”liian isoja”.

Negatiivinen kehonkuva -diskurssi aktivoituu aineistossa adjektiivien komparatiivimuodoissa. Komparaatiojohdokset ovat tässä tapauksessa adjektiiveja, joita käytetään vertailun ilmaisemiseen (VISK § 300):

(5) *Olen hyväksynyt kroppani muhkuineen, mutta valehtelisin jos väittäisin, että en toivoisi **litteämpää** vatsaa tai **sileämpiä** reisiä.* (VI, 59, Uusitorppa)

Aineistolle tyypillisesti tässäkin esimerkissä kehonosia kuvaillaan negatiivisesti ja vertaillen johonkin. Kirjoittaja on hyväksynyt itsensä, mutta toivoo silti itselleen erilaista vatsaa ja ihoa ilman selluliittia. Kirjoittaja siis sanoo pitävänsä itseään sopivana, mutta samassa lauseessa kuitenkin toivoo muutosta itseensä. Tässä esimerkissä nousee vahvasti esiin ristiriita itsensä hyväksymisen suhteen. Verbi *hyväksyä* tarkoittaa jonkin asian pitämistä sopivana, kelpollisena ja oikeana (KS, 2020, 'hyväksyä'). Hyväksyminen on siis positiivinen asia, joka tarkoittaa, että ihminen on tyytyväinen siihen, mitä hänellä on. Hyväksymisen positiivinen mielikuva murenee kuitenkin *mutta*-sanän jälkeen, kun kirjoittaja ikään kuin myöntää lukijalle, että ei ole täysin tyytyväinen itseensä, vaan haluaisi muutosta ulkonäköönsä. Uusitorppa ei kuitenkaan anna tarkkaa määritelmää millainen esimerkiksi vatsan pitäisi olla, jotta hän voisi olla täysin tyytyväinen siihen.

Aineistossa nousee esille hoikkuuden ja pienen koon ihannointi. Adjektiivin komparatiivimuotoja *hoikempi*, *pienempi*, *kapeammat* ja *onnellisempi* käyttämällä annetaan ymmärtää, että hoikkuus ja pieni koko on yhtä kuin onnellisuus.

(6) *Olen vilpittömästi kuvitellut, että jos olisin **hoikempi**, peppuni **pienempi** ja sääreni **kapeammat**, olisin **onnellisempi**.* (VI, 17, Kinnunen)

Onnellisuus niputetaan yhteen pienen koon ja sirouden kanssa. Negatiivinen kehonkuva -diskurssi aktivoituu myös hoikan ihmisen näkökulmasta. Kun hoikka ihminen on kirjoituksessa mukana, fyysisistä ominaisuuksista puhuminen saa erilaisen sävyn. Adjektiivin komparatiivimuotoa käytetään seuraavassa esimerkissä kuvaamaan sitä, millaisen takapuolen henkilö haluaa:

- (7) ”Ystäväni kääntyilee tuon tuosta peilin edessä ja toivoo, että takapuolelle olisi ihan itsestään tapahtunut jotain. Valitettavasti yleensä ei ole. Hänestä tavoittelemisen arvoinen peppu on yksinkertaisesti **muodokkaampi** ja pyöreä. (VI, 107, Uusitorppa)

Adjektiivia *muodokas* käytetään yleensä naisesta, ja sillä tarkoitetaan kaunis- ja uhkeamuotoista ja kurvikasta (KS, 2020). Diskurssi aktivoituu tässä siis ristiriidan kautta: kun hoikka ihminen haluaa suuremman takapuolen eli suurentaa jotain fyysistä ominaisuutta, siitä puhutaan positiivisesti. Kun aineistossa puhutaan jonkin fyysisen ominaisuuden pienentämisestä, siitä puhutaan negatiivisesti.

- (8) *Vaikka ystäväni yrittää olla itselleen armollinen, hän olisi valmis turvautumaan jopa selluliittiin.*” (VI, 107, Uusitorppa)

Esimerkissä 8 käytetään inkluusiivista fokuspartikkelia *jopa*. Inkluusiivisellä fokuspartikkelilla tarkoitetaan partikkelia, joka implikoi, että sanottu pätee muihinkin vaihtoehtoihin kuin vain puheena olevaan (VISK § 839), tässä tapauksessa selluliittiin. Selluliitilla tarkoitetaan epätasaista ihokudosta, joka johtuu pienistä rasvakertymistä (KS 2020). Fokuspartikkelin käytöllä herätetään lukija siihen, että joku olisi valmis ottamaan selluliittia, jotta saisi isomman takapuolen. *Jopa-sana* voi mahdollisesti olla sarkastinen lisäys, sillä selluliitista puhutaan muuten ainoastaan negatiivisesti, mutta yhtäkkiä se kuitenkin nostetaan tavoittelemisen arvoiseen asemaan. Hoikka voi turvautua selluliittiin, kun taas ylipainoisella on selluliittia, josta ei pääse eroon.

Negatiivinen kehonkuva -diskurssi aktivoituu aineistossa substantiivivalinnoilla, kun puhutaan selluliitista. Selluliitti mainitaan monessa kohtaa aineistoa ja siitä puhutaan vain negatiivisessa sävyssä.

- (9) ”Ja **paakkuiset reidet** jäävät joka tapauksessa uikkarin ulkopuolelle.” (VI, 167, Uusitorppa)
- (10) ” Riisuin vaatteet, jätin ne saunan pukuhuoneen penkille ja kävelin eteiseen lattiasta kattoon ulottuvan peilin eteen. -- Näky peilissä kuitenkin pysäytti. -- Kenen nuo **selluliitin täyttämät pulleat reidet** olivat?” (VI, 178, Kinnunen)

Esimerkeissä 9 ja 10 negatiivinen kehonkuva -diskurssi aktivoituu substantiivilausekkeiden *paakkuiset reidet* ja *selluliitin täyttämät pulleat reidet* kautta. Esimerkissä 10 retorinen kysymyslause *Kenen nuo selluliitin täyttämät pulleat reidet olivat?* toimii väitteenä, johon Kinnunen sitoutuu ja se sisältää itsessään jo vastauksen (VISK § 1705). Lause implikoi sitä, että hän ei pysty uskomaan peilissä näkyvien jalkojen olevan hänen ja hänen itse olevan oikeasti peilissä. Kinnunen siirtää myös kysymyksellään vastuun omasta kehostaan jollekulle toiselle, eikä hän halua hyväksyä sitä, mitä peilissä näkee.

3.2. Hyvä ja paha ruoka -diskurssi

Hyvä ja paha ruoka -diskurssia aktivoivat erilaiset substantiivit, adjektiivit ja verbit. Diskurssia aktivoivat substantiivivalinnat *itseinhoa*, *itseruoskintaa*, *herkkuvoileipien*, *riisikakkuja*, *arki*, *herkkuviidakossa*, *huonoa omaatuntoa*, *pikaruokaa* ja ”*suklaatankkaus*”. Diskurssia aktivoivat adjektiivivalinnat *heikko*, *epäonnistunut*, *järkevää* ja *luvallinen*. Diskurssia aktivoivat verbivalinnat *sortuessani*, *rankaista*, *sorrun*, *puputtanut*, *sinkoilu*, *tottunut rankaisemaan*, *ei tarvitse potea*, *rankaista* ja *syömässä*. Sanavalinnat ovat tässä alaluvussa esitellyistä esimerkeistä.

Ruoka on iso osa ihmisen elämää, joten siitä syystä hyvä ja paha ruoka -diskurssi aktivoituu monin eri kielenpiirtein. Aineistossa nousee vahvasti esiin se, että ruokaa on olemassa kahdenlaista: hyvää, positiivista ruokaa ja huonoa, negatiivista ruokaa. Herkuttelusta puhuttaessa käytetään negatiivisia verbejä.

- (11) - - *tunsin **itseinhoa sortuessani** välillä herkuttelemaan. Jokaisen karkkipussillisen jälkeen ajattelin olevani **heikko ja epäonnistunut**. Halusin **rankaista** itseäni.* (VI, 117, Uusitorppa)

Uusitorppa korostaa herkkujen eli pahan ruoan negatiivisuutta käyttämällä verbiä *sortua*. Sortuminen on ikään kuin hajoamista tai häviämistä, ja tässä yhteydessä sillä tarkoitetaan mahdollisesti terveellisestä elämäntavasta siirtymistä huonompaan elämäntapaan. Hyvä ja paha ruoka -diskurssi aktivoituu tässä itseinhon, sortumisen ja epäonnistumisen kautta.

Vaikka Uusitorppa mainitsee herkuttelevansa vain *välillä*, hän kokee silti itseinhoa sortumisesta. Kinnusen kirjoituksessa diskurssi aktivoituu saman *sortua*-verbin kautta:

- (12) *Vieläkin toisinaan yritän peitellä lapsiltani mieleni **itseruoskintaa**, kun **sortun** herkutteluun.* (VI, 37, Kinnunen)

Herkuttelu on siis pahasta, herkutteluun sorrutaan, siitä koetaan itseinhoa ja siitä tulee rankaista itseään, vaikka se tapahtuisikin vain välillä. Kinnunen mainitsee sanan itseruoskinta, joka implikoi, että herkuttelu on rangaistava teko, ja jos siihen sortuu, joutuu satuttamaan itseään. Toisaalta Kinnunen kuvaa herkuttelua myös seuraavalla tavalla:

- (13) *Kun **arki** on **järkevää**, ei **sinkoilu herkkuviidakossa** ole silloin tällöin vakavaa.* (VI, 124, Kinnunen)

Herkuttelu ei ole siis vakavaa, jos se tapahtuu silloin tällöin. Aineistossa ei kuitenkaan sanota, että herkuttelu olisi hyväksyttävää tai normaalia. Herkuttelun vastapuoleksi asetetaan *arki*, jota kuvataan adjektiivilla *järkevä*. Kirjoittaja implikoi siis, että herkuttelu on tyhmää ja se ei kuulu arkeen eli normaaliin elämään. Hyvä ja paha ruoka -asetelma nousee hyvin esiin tässä esimerkissä. Aineistossa ruokaa lähestytään ääripäistä: on joko terveellistä ruokaa ja järkevää arkea tai sitten roskaruokaa ja sinkoilua herkkuviidakossa. Hyvä ja paha ruoka -diskurssi aktivoituu myös seuraavassa esimerkissä:

- (14) *Todellisuudessa heikotti niin, että meinasin pyörtyä. Kuvittelin, että hän pitäisi minua läskinä, jos näkisi minut **syömässä pikaruokaa**. Jos saisin nyt lähettää kirjeen 15-vuotiaalle 175-senttiselle ja 75 kiloiselle itselleni, niin **kannustaisin** tilaamaan hampurilaisaterian ja **unohtamaan murehtimisen**.* (VI, 152, Uusitorppa)

Uusitorppa antaa ymmärtää, että pikaruokan syöminen toisen edessä mahdollisesti korostaa läskimielikuvaa. Hän mainitsee kuitenkin kuvitelleensa vain näin eikä implikoi tämän olevan absoluuttinen totuus. Tämä vahvistaa taas hyvä ruoka, paha ruoka -asetelmaa. Esimerkissä voi nähdä kirjoittajan oman sisäisen muutoksen: aluksi hän pelkää olevansa läski jos syö pikaruokaa, mutta ajan kuluessa hän ajattelee asiasta eri tavalla.

Hyvä ja paha ruoka -diskurssi aktivoituu myös seuraava esimerkissä, kun Uusitorppa käyttää seuraavassa esimerkissä *rankaista*-verbiä ja *repsahtaa*-verbistä substantiivijohdosta *repsahtaminen*. *Rankaista*-verbin käytöllä ilmaistaan, että jotakin on tehty väärin, tässä tapauksessa repsahdettu:

- (15) *Olen myös **tottunut rankaisemaan** itseäni **repsahtamisista**.* (VI, 40, Uusitorppa)

Esimerkissä 15 käytetään verbiä *tottua*, joka tarkoittaa jonkin aluksi oudon, uuden, vaikean tai hankalalta tuntuvan tavan omaksumista (KS, 2020, 'tottua'). Verbi on siis negatiivissävytteinen, ja tässä esimerkissä sen käyttäminen implikoi sitä, että rankaiseminen on opittu tapa. Se ei ole syntyjään ihmisessä, vaan se tapa omaksutaan. Kirjoittaja kuitenkin tiedostaa tämän opitun tavan ja kritisoi sitä:

- (16) *Minun **ei tarvitse potea huonoa omaatuntoa** eikä varsinkaan **rankaista** itseäni, jos syön pullan.* (VI, 43, Uusitorppa)

Uusitorppa tiedostaa siis, etteivät huono omatunto ja rankaiseminen ole tarpeellista. Hän kuitenkin mainitsee vain tiedostavansa, ettei niin tarvitse tehdä, mutta ei toisaalta sano, ettei aio tehdä niin. Tämä ristiriita aktivoi hyvä ruoka ja paha ruoka -diskurssin. Kirjoittaja yrittää kommentillaan ikään kuin vakuuttaa itseään ja samalla lukijaa muuttamaan omaa toimintatapaansa.

Kinnunen puhuu äitiyden vaikutuksesta ruokavalioon ja mainitsee imetykseen liittyvän *luvallisen suklaatankkauksen*:

- (17) *Kun vauva vihdoin syntyi, alkoi pitkä imetysvaihe ja **”luvallinen” suklaatankkaus**.* (VI, 160, Kinnunen)

Esimerkissä 17 lainausmerkeissä olevalla adjektiivilla *luvallinen* annetaan ymmärtää, että suklaan syömiseen tarvitaan lupa. Luvalla tarkoitetaan mahdollisesti jotain abstraktimpaa tai konkreettisempaa, sillä raskaana olevalla voi olla esimerkiksi erilaisia ruokarajoituksia. Verbi *alkaa* implikoi sitä, että suklaatankkaus on muuttunut luvattomasta luvalliseksi. Sanalla *tankkaus* taas voidaan vertauskuvallisesti hakea sitä, että imettävän äidin

täytyy syödä suklaata toimiakseen ja jaksakseen, sillä tankkauksella tarkoitetaan alun perin polttoainesäiliön täyttämistä (KS, 2020). Vertauskuvallisesti tankkaamiseksi sanotaan sitä, kun ihminen syö paljon ravintoaineita suoriutuakseen paremmin jostain suorituksesta. Kirjoittaja implikoi siis, että suklaa onkin tärkeä tekijä imettävälle äidille, ja ilman sitä imettävä äiti ei pysty toimimaan. Sana luvallinen on kuitenkin lainausmerkeissä, mikä voi viitata mahdollisesti siihen, että se on sarkastinen lisä. Hyvän ja pahan ruoan määritelmät käännetään kuitenkin tässä toisinpäin.

3.3. Miesten mielipiteillä ei ole väliä -diskurssi

Aineistossa käsitellään miesten vaikutusta naisten kehonkuva- ja itsetunto-ongelmiin. Miesten mielipiteillä ei ole väliä -diskurssi aktivoituu monessa eri kohtaa kirjan aikana ja molempien kirjoittajien tekstissä. Diskurssia aktivoivat adjektiivivalinnat ovat *turhaa*, *kauniimpana*, *haluttavana* ja *näkymätön*. Substantiivivalinnat ovat *kiloilla*, *merkitystä*, *sivuseikka*, *kumppania* ja *naisellinen itsetunto*. Verbivalinnat ovat *jää kiinni*, *ei voisi rakastaa*, *voisi löytää* ja *etsinytkään*. Partikkelivalinnat ovat *enää* ja *kovin*. Sanavalinnat ovat tässä alaluvussa esitellyistä esimerkeistä.

(18) *Miehet ovat naisen kauneusihanteiden muutoksessa mielestäni **enää sivuseikka**.* (VI, 15, Kinnunen)

(19) *Myöskään sen ajattelemisen, että mistä pojat tai miehet tykkäävät, on aika **satavarmasti turhaa**. Se ratkaisee, millainen ihminen kokonaisuudessaan ja syvemmin on.* (VI, 128, Kinnunen)

Esimerkissä 18 annetaan ymmärtää, että kirjoittajan mielestä miehet eivät enää vaikuta kauneusihanteisiin tai naisten tekemiseen. Partikkeli *enää* ilmaisee sen, että muutos on tapahtunut. Kinnunen mainitsee tämän olevan kuitenkin vain hänen oma mielipiteensä eikä yleinen mielipide. Uusitorppa on kuitenkin osittain samalla linjalla Kinnusen kanssa:

(20) *Varmasti kokonaisvaltaisesti paremmin voivilla tärppää myös seurahaussa varmemmin. **Kiloilla ei sinänsä ole merkitystä**, ja niistä riippumatta sisäinen*

hyvinvointini säteilee ulospäin. Merkityksellinen suhde tuskin jää kiinni kiloista - -. (VI, 140, Uusitorppa)

Uusitorppa mainitsee konkreettisen fyysisen piirteen, jonka ei usko enää vaikuttavan parisuhteen löytämiseen. Kieltopartikkeli *tuskin* (VISK § 1614) ilmaisee erittäin suurta epätodennäköisyyttä, eli Uusitorpan mielestä kilot olisivat erittäin epätodennäköisesti syy kumppanin puuttumiseen. Toisaalta Uusitorppa kirjoittaa:

(21) *Mutta onko kiloilla väliä? Tämän päivän parisuhdemarkkinoilla näyttäisi olevan.* (VI, 130, Uusitorppa)

Retorinen kysymyslause *Mutta onko kiloilla väliä?* ilmaisee ettei kirjoittaja halua kysymykseen vastausta, vaan hän tuo sillä esiin käsityksen, jonka lukija oletettavasti jakaa (VISK § 1705). Uusitorppa vastaa omaan kysymykseensä toteamalla, että kilot vaikuttavat, joka aiheuttaa selkeän ristiriidan esimerkkien 20 ja 21 välillä. Esimerkissä mainitaan *tämän päivän*, mikä voisi tarkoittaa sitä, että asia ei ole ollut aina näin, vaan asia on muuttunut tällaiseksi. Seuraavassa esimerkissä miehen mielipiteillä ei ole väliä -diskurssi aktivoituu konditionaalimuodon *ei koskaan voisi rakastaa* kautta:

(22) *Olen uskonut, etten löydä elämäni miestä, koska minua ei koskaan voisi rakastaa sellaisena kuin olen.* (VI, 17, Kinnunen)

Kinnunen ei kuitenkaan suoraan mainitse aineistossa sitä, millainen hänen tulisi olla, jotta hän voisi olla rakastettu. Aineistossa nousee usein esiin se, että naisiksi itsensä identifioivat henkilöt tekevät johtopäätöksiä vastakkaisesta sukupuolesta. Aineistossa ei kuitenkaan nouse esiin se, ovatko kirjoittajat esimerkiksi haastatelleet miehiä teostaan varten, vai ovatko nämä vain kirjoittajien omia päätelmiä. Kirjoittajan mielipiteen ristiriita aktivoi myös tätä diskurssia, sillä esimerkissä 18 hän toteaa miesten mielipiteiden olevan vain sivuseikka, mutta esimerkissä 22 hän viittaa siihen, ettei kukaan mies voisi rakastaa häntä virheidensä takia.

Aineistossa kerrotaan ylipainoisen Jaanan tapauksesta, ja Jaanan tarinassa aktivoituu miesten mielipiteillä ei ole väliä -diskurssi. Verbin kieltomuoto *ei uskonut* tuo esiin sen asian mitä kiistetään, tässä tapauksessa kumppanin löytämisen. Esimerkki on

ristiriitainen, sillä henkilö ei usko voivansa löytää kumppania, mutta samalla hän ei kuitenkaan etsi sellaista.

- (23) *Naisellinen itsetunto oli nollissa, ja eniten kilot vaikuttivat sosiaaliseen elämään. Jaana ei uskonut, että voisi löytää kumppania itselleen – eikä hän toisaalta sellaista etsinytkään.* (VI, 67)

Sivulauseella *eikä hän toisaalta sellaista etsinytkään* ikään kuin vähätellään henkilön epävarmuutta ja lakaistaan ongelma maton alle, ja samalla kumotaan väite siitä, että henkilö haluaisi kumppanin. Jos henkilö ei etsi jotain, ei myöskään ole mitään löydettävää.

- (24) *Vaikka hän näkee itsensä kauniimpana kuin ennen leikkausta, ei hän silti pidä itseään fyysisesti kovin haluttavana. Jaana tuntee yhä olevansa kilojensa vuoksi miehille näkymätön.* (VI, 67)

Vaikka henkilö kokee saaneensa leikkauksesta lisää itseluottamusta, komparatiivimuodossa oleva *kauniimpana* korostaa vertailua ja antaa lukijan ymmärtää, että asiaa voisi edelleen parantaa. Intensiiteettipartikkeli *kovin* osoittaa adjektiivin määrän astetta (VISK § 858), tässä tapauksessa haluttavuuden määrää. Intensiiteettipartikkeli osoittaa tässä esimerkissä sen, että henkilö kokee itsensä kuitenkin jonkin verran haluttavana. Toisaalta tämä toteamus kumotaan seuraavassa lauseessa, kun lauseessa käytetään duratiivisen tilanteen jatkumista ilmaisevaa partikkelia *yhä* (VISK § 1518). Vaikka Jaana kokee itsensä fyysisesti viehättävämmäksi, ei hän koe sillä olevan vaikutusta miehiin. Miesten mielipiteillä ei ole väliä -diskurssi aktivoituu tämän ristiriidan kautta.

3.4. Muutosdiskurssi

Muutos on olennainen osa itsensä hyväksymisen, rakastamisen ja kehopositiivisuuden prosessia. Diskurssia aktivoivat verbivalinnat *harmittavat* ja *huomaan haaveilevani*. Diskurssia aktivoivat partikkeli- ja adverbivalinnat *tuskin*, *koskaan* ja *edelleen*. Sanavalinnat ovat tässä alaluvussa esitellyistä esimerkeistä.

Muutosdiskurssi aktivoituu aineistossa fyysisistä piirteistä puhuttaessa:

(25) *Selluliitista tuskin koskaan pääsen eroon* --. (VI, 118, Uusitorppa)

Partikkeli *tuskin* ilmaisee kielteisen vaihtoehdon todennäköisyyttä (VISK § 1626). *Koskaan* on kvantifioiva eli määrää ilmaiseva proadverbi (VISK § 741), joka ilmaisee muutoksen puutetta. Muutosdiskurssi aktivoituu tässä muutoksen puutteen kautta. Uusitorppa antaa ymmärtää, että todennäköisesti hänellä tulee olemaan selluliittia koko loppuelämän. Sanan *eroon* käyttäminen antaa lukijan ymmärtää, että selluliitti on riesa, joka jää roikkumaan seuraksi. Toisaalta Uusitorpan kirjoituksessa on nähtävissä muutos asiassa:

(26) *Muhkurainen iho, roikkuvat allit tai jenkkakahvat toki harmittavat, mutta ne eivät ole enää maailman vakavin asia eikä niiden vuoksi kannata pilata päiväänsä.* (VI, 118, Uusitorppa)

Enää ilmaisee, että muutos on tapahtunut, eikä jo aiemmissa luvuissakin esiintyneet fyysiset ominaisuudet ole enää kirjoittajan mielestä iso asia. Muutos on myönteistä, mutta muutoksen lopputulema on edelleen kehopositiivisuuden kannalta katsottuna negatiivinen, koska kirjoittaja myöntää, että muhkurainen iho eli selluliitti, allit ja jenkkakahvat harmittavat.

Kinnusen tekstissä muutosdiskurssi aktivoituu fyysisistä ominaisuuksista puhuttaessa:

(27) *Huomaan edelleen haaveilevani vatsasta, joka minulla oli vuosikymmen sitten.* (VI, 123, Kinnunen)

Edelleen on duratiivista tilanteen jatkumista ilmaiseva partikkeli (VISK § 1518), ja se ilmaisee siis tilanteen jatkumista ennallaan. Muutosdiskurssi aktivoituu tässä halun kautta: Kinnunen haluaisi muuttaa fyysisen ominaisuutensa takaisin. Kinnunen implikoi kuitenkin haluamisen olevan jollain tapaa tiedostamatonta, sillä hän *huomaa* eli mahdollisesti oivaltaa tämän asian. Se ei ole siis tarkoituksenmukaista, ja hän mahdollisesti haluaisi asiaan muutosta.

3.5. Naisen velvollisuus -diskurssi

Aineistossa nousee esiin naisen velvollisuus. Aineistossa naisen velvollisuudesta ja vastuunottamisesta puhuu ainoastaan toinen kirjoittaja, Kinnunen, eli diskurssi aktivoituu vain hänen kirjoituksessaan. Diskurssia aktivoivat substantiivivalinnat *vastuuta*, *kehoon*, *suhtautumisessa*, *mallin*, *velvollisuutensa* ja *oikeus*. Seuraavat verbivalinnat aktivoivat diskurssia: *arvostan*, *voi* ja *saa*. Diskurssia aktivoi myös partikkeli *jopa*. Sanavalinnat ovat tässä alaluvussa esitellyistä esimerkeistä.

Kuten jo aiemmin mainitsin, Kinnunen on naimisissa oleva äiti. Äitiyden vaikutuksesta kehopositiivisuuteen Kinnunen kirjoittaa seuraavassa esimerkissä:

- (28) *Aikuisuus ja vanhemmuus ovat tuoneet mukanaan myös **vastuuta omaan kehoon suhtautumisessa**. Kun **arvostan** itseäni **tällaisenaan**, myös lapseni saavat **mallin** hyväksyä itsensä sellaisenaan.* (VI, 122, Kinnunen)

Vanhempien rooli lasten kehonkuvan kehittämisessä on tärkeää, ja vanhemmat välittävät kehopositiivisuutta lapsilleen. Kinnunen korostaa sitä, että vanhemmalla on velvollisuus välittää lapselle hyväksyvää ja arvostavaa mallia itseään kohtaan. Velvollisuus lapsen kehopositiivisesta kasvattamisesta kietoutuu yksilön ympärille.

Aineistossa velvollisuus nostetaan esille itsensä hyväksymisestä puhuttaessa:

- (29) *Jos nainen ei ole tyytyväinen itseensä, on hänen **velvollisuutensa** tehdä asialle jotain.* (VI, 92, Kinnunen)
- (30) *Sinulla on **oikeus** ja **velvollisuus** suojata ja pitää kehostasi sekä sen yksityisyydestä huolta.* (VI, 94, Kinnunen)
- (31) *Jokainen nainen voi, saa ja on **jopa** velvoitettu ottamaan vallan omasta kehostaan ja erityisesti kehoon liittyvistä ajatuksista itselleen.* (VI, 96, Kinnunen)

Käyttämällä sanaa *velvollisuus* Kinnunen antaa ymmärtää, että naisen on tehtävä itse jotain omalle tyytymättömyydelleen itseään kohtaan. Kinnunen oikeastaan käskää epäsuorasti lukijaa ottamaan vastuun itsestään ja omasta olotilastaan ja tunteistaan. Kirjoittaja mahdollisesti implikoi sitä, että naisen ei tarvitse ottaa vaikutteita ympäröivästä maailmasta vaan tehdä itse itsessään muutos. Kinnunen antaa lukijan ymmärtää että naisella on *oikeus* ja nainen *voi* ja *saa* ottaa vastuuta ja velvollisuutta. Edellä mainitut kielenpiirteet luovat positiivisen vaikutelman velvollisuuden ottamisesta.

Esimerkissä 31 on fokuspartikkeli *jopa*, joka toimii määritteenä sanalle velvoitettu. Partikkelilla halutaan korostaa sitä, että naisella on vähän kuin yllättäen velvollisuus ottaa vastuuta itsestään ja kehostaan. Toisaalta se myös kertoo lukijalle syvään juurtuneista arvoista, koska naisen velvollisuus omaa kehoa kohtaan on hieman yllättävää.

4. PÄÄTÄNTÖ

Tutkin kandidaatintutkielmassani kehopositiivisuusdiskursseja Hanna Kinnusen ja Aino-Kuutamo Uusitorpan teoksessa *Valtavan ihana* (2017). Olen soveltanut tutkielmassani Norman Faircloughin kehittämää kriittisen diskurssianalyysin mallia (Fairclough 1989: 110). Tutkimusongelmani on se, miten kehopositiivisuudesta puhutaan ja tutkimuskysymykseni olivat seuraavat:

- Mitä diskursseja teoksessa aktivoituu?
- Mitkä kielenpiirteet aktivoivat diskursseja?

Teoksessa aktivoitui 5 diskurssia: *negatiivinen kehonkuva* -diskurssi, *hyvä ruoka ja paha ruoka* -diskurssi, *miesten mielipiteillä ei ole väliä* -diskurssi, *muutosdiskurssi* ja *naisen velvollisuus* -diskurssi. Kaikki muut diskurssit, paitsi naisen velvollisuus -diskurssi, aktivoituivat molempien kirjoittajien tekstissä. Diskursseja aktivoivia kielenpiirteitä ovat adjektiivit, partikkelit, verbit ja substantiivit. Naisen velvollisuus -diskurssi aktivoituu ainoastaan Kinnusen tekstissä. Kehopositiivisuuteen liittyvistä asioista yleisellä tasolla puhutaan positiivisesti, mutta sävy muuttuu negatiiviseksi, kun kirjoittajat puhuvat itsestään ja omista kokemuksistaan. Tämä päätelmä tutkimuksestani vahvistaa hyvin yleistä normia, joka kehopositiivisuuden maailmassa vallitsee: muita kohtaan voi olla armollinen, mutta ei itseään kohtaan.

Koska kirjaa ei ole ainakaan omien etsintöjeni perusteella tutkittu aiemmin, kirjasta voisi hyvin tutkia lisää diskursseja. Aineistosta voisi tehdä esimerkiksi yhteiskunnallisesta näkökulmasta kriittisen diskurssianalyysin tutkimalla tarkemmin sitä, miten miehet vaikuttavat naisten kehonkuvaan. En nostanut miesten vaikutusta sen enempää esiin, koska halusin keskittyä tutkimaan teoksen naisen minäkuvaan, kehokuvaan ja itsetuntoon liittyviä diskursseja. Miesten vaikutuksen tutkiminen naisten kehopositiivisuuteen olisi hyvin mielenkiintoista esimerkiksi gradussa, koska se vaatisi lingvistisen tietämyksen lisäksi laajaa ymmärrystä kulttuurin ja perinteiden systemaattisesta vaikutuksesta yhteiskuntaan ja sen normeihin ja järjestelmiin.

Valtavan ihanaa voisi olla myös mielenkiintoista tutkia jonkin toisen kehopositiivisuuden liittyvän teoksen rinnalla ja verrata niiden yhteisiä diskursseja ja niitä aktivoivia kieltenpiirteitä. Miesten näkökulma jäi puuttumaan aineistosta kokonaan, joten miehen näkökulmasta kertova kirja, joka käsittelee kehopositiivisuutta, voisi olla mielenkiintoinen vertailukohde tälle kirjalle.

Kriittistä diskurssianalyysia kehopositiivisuuden osalta voisi myös syventää tässä aineistossa. Kuten olen maininnut jo aiemmin, kirja aineistona kandidaatintutkielmassa on hyvin laaja ja jouduin jättämään monia asioita pois ja karsimaan diskursseja. Kirjasta riittäisi tutkittavaa gradun mittaiseen työhön asti, ja vielä tarkemmalla tutkimuksella kirjasta voisi löytyä lisää diskursseja viiden eristämäni diskurssin lisäksi.

LÄHTEET

Tutkimusaineisto

Kinnunen, Hanna & Uusitorppa, Aino-Kuutamo 2017: *Valtavan ihana*. Helsinki: Otava.

Lähteet

ESKOLA, JARI & SUORANTA, JUHA 1998: *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Tampere: Vastapaino.

FAIRCLOUGH, NORMAN 1989: *Language and power*. London: Longman.

KS = Kielitoimiston sanakirja. 2020. Helsinki: Kotimaisten kielten keskus. <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi>. Verkkojulkaisu. Päivitettävä julkaisu.

KOIVUVIITA, JASMIN 2020: *Kehoaktiivisuuden monet merkitykset. Kehoaktivistien näkökulma lihaviiden kehojen puolesta tehtävään aktiivisuuteen*. Kandidaatintutkielma. Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta.

LIMATIUS, HANNA 2020: *Communities of Empowerment: Exploring the Discourse Practices of Plus-Size Fashion Bloggers*. Väitöskirja. Tampere University, the Faculty of Information Technology and Communication Sciences Finland.

JOKINEN, ARJA – JUHILA, KIRSI – SUONINEN, EERO 2016: *Diskurssianalyysi*. Tampere: Vastapaino.

PASO, EIJA 2007: *Työkyky merkitsee : työkyvyn merkityksen ja maailman rakentumisen lehtiteksteissä*. Väitöskirja. Oulun yliopisto, humanistinen tiedekunta, suomen kielen, informaatiotutkimuksen ja logopedian laitos.

PIETIKÄINEN, SARI – MÄNTYNEN, ANNE 2019: *Uusi kurssi kohti diskurssia*. Tampere: Vastapaino.

SAARINEN, SANNA 2019: *Painoindeksin suhteesta itsetuntoon ja kehonkuvaan sekä nuorten käsityksiä kehopositiivisuudesta*. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto, kasvatustieteellinen tiedekunta.

SAVINIEMI, MAIJA 2015: *On noloa, jos ammattilaiset tekevät tökeröitä kielioppivirheitä. Toimitushenkilökunnan kielenhuoltotiedot, -käytännöt ja -diskurssit*. Väitöskirja. Oulun yliopiston suomen kielen laitos.

SYÖMISHÄIRIÖLIITTO, 2019: Artikkelit: *Kehopositiivisuus on tasa-arvo- ja ihmisoikeuskysymys*.
<https://syomishairioliitto.fi/artikkelit/kehopositiivisuus-on-tasa-arvo-jaihmisoikeuskysymys> (30.11.2020)

VISK = HAKULINEN, AULI – VILKUNA, MARIA – KORHONEN, RIITTA – KOIVISTO, VESA – HEINONEN, TARJA RIITTA – ALHO, IRJA 2008: *Iso suomen kielioppi*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden seura. <http://scripta.kotus.fi/visk> (viitattu 3.12.2020)

